

กำเนิดพุทธะ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองควาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้วันสำคัญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะวันนี้เป็นวันวิสาขบูชา วันวิสาขบูชาเป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ และปรินิพพาน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดขึ้นมานะ เวลาแสวงหา เวลาออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา เห็นใหม่ เวลาเกิด เกิดในโลกก็อย่างหนึ่ง เกิดในโลก เกิดมาแล้วเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดในโลกมาก็มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนเรานี้แหละ แต่ความแสวงหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมามันสำคัญมาก สำคัญมากเพราะว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล้มลุกคลุกคลานมา ๖ ปี ศึกษาไปกับใครก็แล้วแต่ มันมีคอบอดทั้งนั้นนะ แม้แต่มีคนปฏิญาณตนขนาดไหนมันก็มีคอบอดของมัน

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา หูตาสว่างนะ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา หูตาสว่าง สิ่งที่ยังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส เออ ก็นาม ก็ ไม่มีมีสอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดสิ่งใด สิ่งนั้นเป็นความจริงทั้งหมด ถ้าสิ่งนั้นเป็นความจริงทั้งหมด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับใคร ถ้าพูดกับใครนะ ในพระไตรปิฎก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพวกคฤหัสถ์ก็พูดอย่างหนึ่ง เวลาพูดกับพวก

นักปกครองก็พูดอย่างหนึ่ง แต่เวลาพูดกับผู้ที่เป็นนักปฏิบัติ เวลาพูดกับพระสารีบุตร พระโมคคัลลณะ เวลาพูดถึงธรรมๆ เวลาพระโมคคัลลณะไปเที่ยวรณการศรัทธา ไปตรวจไปดูต่างๆ มาถึงกรุงราชคฤห์ มาบอกว่า “ผู้นี้ตายแล้วไปเกิดที่นั่น ผู้นั้นตายแล้วไปเกิดที่นี่” เวลาไปรู้ไปเห็น พระโมคคัลลณะก็ยังมีความเมตตา มีความปรารถนาดีกับสัตว์โลก มาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเป็นอย่างนั้นๆ

นี่เวลาหูตาสว่าง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ พระโมคคัลลณะ พระสารีบุตรก็เป็นพระอรหันต์ สิ่งที่เป็นพระอรหันต์ ภูมิของความสะอาดบริสุทธิ์มันไม่มีแง่มองในใจ แต่เวลาพระโมคคัลลณะไปสวรรค์มา ไปต่างๆ มา ก็ยังมารายงานองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “บ้านนั้นเป็นอย่างนั้น คนตายที่นี่ไปเกิดที่นั่น แล้วทำไมบุญกรรมมันเป็นเช่นนั้น” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแจ่มแจ้งให้พระโมคคัลลณะได้เข้าใจ แล้วสืบทอดกันมาๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วนะ นี่โลกนอก โลกนอกนะ สิ่งที่เป็นโลกใน ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตรัสรู้ขึ้นมา ไม่มีสังขารขึ้นมาในหัวใจ จะเข้าใจสิ่งใดได้ละ

เอก นาม ก็ หนึ่งไม่มีสองๆ พูดสิ่งใดถูกต้องดีงามไปทั้งหมด แต่ความถูกต้องดีงามขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ วางธรรมและวินัยนี้ไว้ แล้วเราเกิดมาเป็นสาวกสาวกจะ เกิดมาด้วยอำนาจวาสนา เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา วางธรรมและวินัยนี้ไว้ เวลาศึกษา วางธรรมและวินัยนี้ไว้ แล้วศึกษาขึ้นมาศึกษาด้วยสิ่งใดละ เราศึกษาด้วยความรู้สึกนึกคิดของเรา เราศึกษาด้วยความพอใจของเรา ถ้าความพอใจของเรา สิ่งใดถูกต้องดีงาม เราก็ว่าอย่างนั้น จิตนิสัยของคนมันก็ไม่เหมือนกัน เวลาใครแสดงธรรม ใครชักนำสิ่งใดก็เชื่อๆ เขาไป

กำเนิดพุทธะนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ สอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง พุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ เป็นพุทธภาษิตอยู่ในพระไตรปิฎก ว่าให้ทำกรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ

เวลาบอกว่า เวลาความเข้าใจของเขานะ บอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ปฏิบัติพุทธโธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติ

มันก็เป็นความจริง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลารื้อค้นมา ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ผู้ที่ว่าปฏิญาณตนขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปศึกษากับเขามาหมดแล้ว คูลี อาฬารดาบส อุทกดาบสก็ยังไม่บอกว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีความรู้เหมือนเรา สั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาได้” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธ ปฏิเสธในหัวใจใจ แล้วลา ลาแล้วไปรื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง

เวลาไปรื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง คูลี ที่ไปศึกษากับเขา เขารับรองเขาประกันขนาดไหน คูลี เข้าฌานสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ คำว่า “เข้าสมาบัติ” นี้ฉานโลกีย์ ความสงบถ้ามั่นเป็นเรื่องของโลกๆ เรื่องอภิญญา ก็เป็นเรื่องของโลกทั้งนั้น เรื่องของโลกที่เขาู้เขาเห็นกันต่างๆ นั้นเรื่องอภิญญา แต่เป็นความที่มหัศจรรย์ โลกเขาตื่นตื่นกันไป แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ปรารถนา ไม่ต้องการทั้งสิ้น พอไม่ต้องการทั้งสิ้น มันไม่มีใจ

บอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดพุทธโธ

ก็มันยังไม่มีพุทธโธ แล้วเอาอะไรไปกำหนดล่ะ ยังไม่มีใครรู้แจ้งขึ้นมา ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ก็ไม่มีใครรู้จริงขึ้นมา ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยอำนาจวาสนาบารมีนะ ย้อนไปคิดว่าตอนเป็นราชกุมาร ไปอยู่ที่โคนต้นหว่า พระเจ้าสุทโธทนะพาไปแรกนาขวัญ แล้วกำหนดลมหายใจเข้าออก

ขนาดว่าอดอาหารมา ทำทุกกริยามาขนาดไหน ผู้กับกิเลสของตัวขนาดไหน มันก็ไม่มีหนทางออก ทำอย่างไรมันก็ไม่มีหนทางออก ระลึกเองด้วยบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการสร้างสมบุญญาริการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาสร้างบุญญาริการมา

ขนาดนั้น เวลาเกิดที่สวนลุมพินี เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะที่สวนลุมพินี “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย”

“เกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” ก็ยังเป็นปุถุชนอยู่นะ ก็ยังมีกิเลสอยู่ คุณสิ พระเจ้าสุทโธทนะให้ มีครอบครัวก็มีครอบครัว ถ้ามีครอบครัวไปแล้ว สิ่งที่ว่าจะได้ขึ้นครองราชย์ ออกไปเที่ยวสวน เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันสะท้อนใจมาหมด

เวลาเกิดขึ้นมา “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” คำว่า “เกิดเป็นชาติสุดท้าย” ด้วยอำนาจวาสนาบารมี เวลาออกประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ไปทดสอบมากับเจ้าลัทธิต่างๆ มันก็ทุกข์ยากมาหมดแล้วละ อดอาหาร กลั่นลมหายใจจนสลบไปถึง ๓ วัน ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ กิเลสมันอยู่ไหนๆ หากกิเลสไม่เจอนะ

ที่นี้ระลึกถึงบุญ ด้วยบุญอำนาจวาสนานะ ว่ากำหนดพุทโธๆ ก็ยังไม่มีใครสอน คนสอนก็สอนผิดๆ ทั้งนั้นนะ แล้วมันจะไปทางไหน เวลาไม่มีใครสอนได้ ก็ด้วยบุญญาธิการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง ด้วยบุญญาธิการที่เราทดสอบมาหมดแล้ว ทดสอบมาต่างๆ หมดแล้ว แล้วเราควรทำอย่างไร ระลึกถึง ระลึกถึงว่าตอนที่ เป็นราชกุมารไปอยู่ที่โคนต้นหว้า กำหนดลมหายใจ กำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออกด้วยมีสติสัมปชัญญะ จิตมันรวมลงได้ เวลารวมลงมันมีความสุข มีความสงบ มีความระงับ มันแตกต่างกันกับทำทุกรกิริยา เวลาแตกต่างกัน การรื้อค้นมันเป็นมิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิด ที่เขาทำกันอยู่นี้มันเป็นเรื่องโลกๆ ถ้าได้มามันก็ได้เรื่องฉานโลกีย์ ถ้าได้มามันก็ได้อภิญญา มันแก้กิเลสไม่ได้ มันแก้กิเลสไม่ได้ พอมันแก้กิเลสไม่ได้ เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้นมา มันเป็นผู้วิเศษ มันมีความเหนือมนุษย์ แต่มันก็แก้กิเลสไม่ได้ มันจะไม่เข้ามาสู่สังขารที่สามารชชำระกิเลส นี่มันหัวทกกันชีวิตแล้ว มันไม่มีทางไปแล้วมันระลึกถึงใจ ระลึกถึงว่าโคนต้นหว้า นั้น ความสุขอย่างนั้นกับความที่มันทุกข์ยากอย่างนั้นมันแตกต่างกัน ความสุขอย่างนั้น อาศัยความสุขนี้เป็นที่พึ่ง

กำหนดอานาปานสติ พอจิตมันรวมลงเข้ามานะ ปฐมยาม บุพเพนิวาสานุสติญาณ พอจิตมันสงบเข้าไป โดยสังขระนะ โดยสังขระความจริงเวลาจิตสงบเข้าไป มันจะเข้าไปสู่จิตของเรา เข้า

ไปสู่จิตของเรา ถ้าเข้าสู่จิตของเรา ถ้ามีอำนาจวาสนา เพราะตั้งใจแล้ว กำหนดอานาปานสติ ตั้งใจแล้ว มันย้อนกลับเข้าไปเห็นอดีตชาติ ย้อนไปไม่มีที่สิ้นสุด

บุพเพนิวาสานุสติญาณมันไม่มีที่สิ้นสุด ดึงกลับมา ดึงกลับมาด้วยสติ น้อมใจกลับมา พอกลับมาทำความสงบมากขึ้นไป กำหนดลมหายใจมากขึ้นไป เวลามีขณิกยาม จตุปปาตญาณ เพราะมันยังไม่ได้ชำระกิเลส ถ้ามีเวรมีกรรมขนาดไหนมันก็ตามเวรตามกรรมนั้นไป คนทำบุญขนาดไหนก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม คนทำทุกข์ยากก็เกิดในนรกอเวจี นี่จตุปปาตญาณ เวลาถึงที่สุดดึงกลับมา เพราะนี่มันเป็นอดีตอนาคต ย้อนกลับมาๆ

ถ้าย้อนกลับมา ทำความสงบมากขึ้น พอเข้าไปถึงฐิติจิต แล้วมีปัญหามากขึ้น ย้อนกลับเข้าไปด้วยอัสวัคชญาณ อัสวัคชญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม มันทำด้วยอะไร มันทำด้วยปัญญา เพราะกำหนดลมหายใจ จิตมันสงบเข้ามา มันเป็นมรรค “ศาสนานี้ไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล” มรรคมันเกิดขึ้นในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อัสวัคชญาณมันทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดไป ตรัสรู้ขึ้นมา ตรัสรู้เองโดยชอบ ด้วยความชอบธรรม

เวลาไปอยู่กับอาหารคาวส อุทกคาวส เขารับประกัน “มีความรู้เหมือนเรา เป็นศาสดาได้เหมือนเรา สอนได้เหมือนเรา” มีคนรับประกัน มีคนยกยอปอปั้น มีคนส่งเสริมมาตลอดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธมาตลอด พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธสิ่งนั้นมา เพราะมันเป็นความจริงๆ นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเรื่องกาลามสูตรไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้นๆ เพราะได้ประสบมา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ประสบกับเจ้าลัทธิต่างๆ มา ยกยอปอปั้นขนาดไหนมันก็ไม่เป็นความจริง ไม่เป็นความจริง ยิ่งยกยอปอปั้น แสดงว่าศาสนานั้นมีเลศนัย ศาสดานั้นมีเลศนัยเพราะไม่พูดความจริง เพราะความจริงกิเลสเรามันไม่ได้ชำระล้างไปเลย ทำไมมายกยอปอปั้นกันอย่างนั้นๆ มีความรู้เหมือนเรา มีความเห็นเสมอเรา สอนได้ๆ

ปฏิบัติสิ่งนั้นมาทั้งหมด พอปฏิบัติสิ่งนั้นทั้งหมด เสวยวิมุตติสุข เสวยวิมุตติสุขแล้วจะ
ออกเทศนาว่าการ จะออกเทศนาว่าการนะ เพราะปรารถนามารือสัตว์ขนสัตว์ แล้วสัตว์จะมีความรู้
อย่างนี้ได้อย่างไร สัตว์จะมีความละเอียดลึกซึ้งเข้าไปรู้ด้วยปัญญาญาณจากภายใน

ปัญญาทางโลก ปัญญาจากสมอง ปัญญาจากการศึกษา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าก็ไปเรียนตักสิลามานี่เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียนวิชาการทางโลกมา
ทุกๆ วิชาการที่เขามีกัน เพราะเรียนมาเพื่อพร้อมที่จะขึ้นมาเป็นกษัตริย์ที่จะปกครองบ้านเมือง
วิชาการทางโลกก็ได้เรียนมา เรียนมาว่าทางโลกเขาเรียนกันอย่างไร เรามีทางวิชาการอย่างไร เพื่อ
จะปกครองดูแล เพื่อเป็นวิชาชีพอะไร ก็ได้เรียนมา คนมีปัญญาเรียนจบทุกๆ แขนง วิชา ๑๘ ที่ได้
เรียนจบมา มาฝึกงานๆ เป็นราชกุมาร จะได้สถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์อยู่แล้ว สละสิ่งทาง โลกมา

นี่โลกเขาแสวงหากันมา ปกครองมนุษย์มา ปกครองคนมา ดูแลคนมาว่าคนมีความแตกต่าง
หลากหลายอย่างไร นี่เป็นวิชาการทางโลก แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับ
เจ้าลัทธิต่างๆ ความเห็นผิด ๖ ปี ที่มีความเห็นผิดของสังคม สังคมปฏิบัติที่เห็นผิดกันอยู่นี้ เขาทำ
อย่างใดอยู่ มันมีแต่ความเห็นผิด ความเห็นผิดถ้าจะเดินเข้าไปสู่สังขารม เข้าไปสู่หัวใจของตัว เดิน
เข้าไปก็มีแต่ความเห็นผิดๆ ทั้งนั้น

แล้วพอตรัสรู้ขึ้นมา มันละเอียดลึกซึ้ง ตั้งแต่วิชาการทางโลกก็วางไว้ แม้จะทำปฏิบัติขึ้นมา
เป็นฉานโลกีย์ เป็นผู้วิเศษ นั่นก็ได้สละทิ้งมา แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นมาด้วยความละเอียดอ่อนอย่างนี้
แล้วจะสอนใครได้หนอ จนทอดธุระนะ มันเป็นการเทียบเคียงไง เทียบเคียงว่า ถ้าเรารู้ได้ขนาดนี้
แล้วสังคมเขาจะรู้กับเราได้อย่างไร มนุษย์จะรู้กับเราได้อย่างไร นี่พูดถึงข้อเท็จจริงในใจเลยละ แต่ขณะ
ที่ว่าย้อนกลับมาว่า ก็เราปรารถนามารือสัตว์ขนสัตว์ ขนาดที่ว่าปรารถนามารือสัตว์ขนสัตว์เชียว
นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระพุทธเจ้าที่ปึงกรเป็นผู้พยากรณ์แล้ว สร้างสมบุญญา
การมา ๔ อสงไขย

คำว่า “สร้าง ๔ อสงไขย แสนมหาภัย” ผู้ที่เขาสร้างบุญญาธิการมาร่วมกันละ เป็นพระ
โพธิสัตว์ ผู้ที่สร้างบุญญาธิการมา พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรก็ได้สร้างบุญญาธิการมา คนที่

สร้างมามันมีใจ ถ้าคนที่สร้างมามี คนที่มีปัญญา คนที่มีเขาวนปัญญาที่สามารถจะสื่อได้ มี แต่น้อย
นัก น้อยนักเพราะอะไร เพราะการสร้างคุณงามความดี ธรรมและความดีๆ

เราเคยเห็นแต่ความดีที่เป็นวัตถุ เห็นความดีที่เป็นโลกธรรม ๘ เราไม่เห็นความดีที่การสร้าง
บารมีธรรม การสร้างบารมีธรรม การเสียสละ การทำต่างๆ มันเป็นการสร้างบารมีธรรม ถ้าสร้าง
บารมีธรรม ผู้ที่รู้ได้ มี ถึงเทศนาว่าการ การเทศนาว่าการ ถึงวางกรรมวินัย นี้กำเนิดพุทธะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตตสุข วิมุตตสุข แล้วเวลาจะสอนละ สอน
ทำความเข้าใจของใจเข้ามา ถ้าใจเขาไม่สงบ มันก็เป็นเรื่องโลก ถ้าใจเขาไม่สงบเข้ามา เป็นเรื่อง
โลกๆ ถ้าเป็นเรื่องโลก ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ท่านมีจริตนิสัย ท่านก็บอกว่า ใช้ปัญญาไปก็เป็นปัญญา
อบรมสมาธิ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางกรรมฐาน ๔๐ ห้อง ต้องทำความเข้าใจเข้ามา
พุทธภาษิตต้องทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจไม่สงบมันเป็นเรื่องโลกๆ เรื่องโลกๆ คือความคิด
ของโลก ความคิดของโลกมันเป็นความคิดจากกิเลส ความคิดจากการเห็นแก่ตัว แต่ถ้าจะปฏิบัติธรรมละ
จะพ้นจากทุกข์ละ

วันนี้วันสำคัญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะวันนี้เป็นวันที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ และปรินิพพาน เวลาวางกรรมและวินัยนี้ไว้ ถึงว่ากำเนิดพุทธโง่ กำเนิด
พุทธะ พุทธานุสติ กำหนดพุทธโง่ๆ ถ้าใครกำหนดทำพุทธโง่ได้ มันจะเป็นประโยชน์ขึ้นมาจาก
บุคคลคนนั้น อย่างเช่น อย่างหลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นท่านรุดงค์ไปทางเหนือ ท่านรุดงค์ไปทาง
มูเซอ แล้วในความเห็นผิดของชาวมูเซอเขาบอกว่า “อย่าเข้าไปใกล้หลวงปู่มั่นนะ” เพราะหลวงปู่
มั่นท่านขึ้นไปกับมหาทองสุก “อย่าเข้าไปใกล้นะ นี่เสื่อเย็นๆ” นี่ความเห็นผิดของเขา ในเมื่อมี
ความเห็นผิดของเขา แต่เพราะผู้รู้ใจ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา วางกรรมและวินัยนี้ไว้ จะสอนให้
กำหนดพุทธโง่ๆ ให้กำเนิดพุทธโง่ พุทธโง่เป็นพุทธานุสติ เป็นชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าด้วย แต่ความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ถึงนิพพานไปแล้วมันเหนือมัน

อีก แต่นี้คำว่า “พุทโธ” เพราะพุทโธจะเอามาสร้างประโยชน์ไง ถ้าพุทโธมันเป็นสมณะ เป็นสมถกรรมฐาน กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เพื่อจะเกิดวิปัสสนา เพื่อจะเกิดปัญญา เพื่อจะเกิดให้จิตดวงนั้นได้ชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ในการประพฤติปฏิบัติมันต้องมีการชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ไม่ใช่ว่าสิ่งที่เราจะจินตนาการ เราคาดหมายของเราเอง

หลวงปู่มั่นท่านวิเวกของท่านไป ความเห็นผิดของชาวบ้านเขา เพราะความเห็นผิดของชาวบ้านเขา แต่เพราะใจของหลวงปู่มั่นท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของเขาได้ จึงบอกกับมหาทองสุกว่า “เราจะไปไหนไม่ได้แล้วละ ถ้าเราจะไปไหน พวกนี้เขามีความเห็นผิดอย่างนี้ ถ้าเขาดับขันธุ์ไป เขาต้องไปมีเวรมีกรรมของเขา”

เห็นไหม ทั้งๆ ที่เขาเห็นผิด มันไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย มันเป็นความเห็นผิดของเขา แต่เพราะหลวงปู่มั่นว่าความเห็นผิดนี้มันจะเป็นโทษกับเขา ถึงอยู่จำพรรษาที่นั่น จำพรรษาจนกว่าเขามาคอยเฝ้าคอยดูว่าจะมีพิษมีภัยอะไรกับเขา ไม่เห็นทำอะไร พระ ๒ องค์ก็ไม่เห็นทำอะไร เห็นแต่เดินไปก็เดินมา เดินเสร็จแล้วก็นั่ง นั่งแล้วก็เดิน วันๆ ก็ทำอย่างนั้น ไม่เห็นทำอะไรเลย จนทนไม่ไหวถึงเข้าไปหาท่านนะ เข้าไปหาท่านว่า พระ ๒ องค์นี้มาทำไม “ผู้มาทำไม”

“มาหาภาวณา มาหาพุทโธ พุทโธๆ หาย พุทโธหาย พุทธะหาย”

พวกชาวเขา พวกมุเซอ “เราจะช่วยหาได้ไหม เราจะช่วยหาได้ไหม”

หลวงปู่มั่นบอก “ดีสิ ถ้ายังช่วยหามันยังได้เจอเร็ว”

เขาก็เดินจงกรมของเขา หาพุทโธของเขา เขาแสวงหาของเขา เขาทำของเขาด้วยความซื่อสัตย์ของเขา ด้วยตามความเป็นจริงของเขา เขาทำของเขา เวลาจิตเขาสงบลงได้ จิตเขาสงบลงได้นะ พอจิตเขาสงบลงได้ มันสว่างไสวไปหมด นี่กำเนิดพุทโธ กำเนิดพุทธะไง พอจิตสว่างไสวไปหมด เขากำหนดดูมาที่องค์หลวงปู่มั่น พอเข้าขึ้นมา มาหาหลวงปู่มั่นนะ “ไหนว่าพุทโธหายๆ พุทโธผู้ไม่หาย พุทโธผู้สว่างไสว พุทโธผู้ไม่มีสิ่งใดในหัวใจเลย พุทโธผู้สว่างไสว ไหนว่าพุทโธหายไง” นี่เขาทำของเขาได้ นี่กำเนิดพุทธะ

กำหนดพุทโธๆ แสงหาขึ้นมาจันใจมันเป็นพุทโธ พอใจเป็นพุทโธ เขากำหนดใจของเขา เพราะเขาทำไร่ของเขา มันมีหมูป่า มันมีสัตว์ป่าเข้ามากินพืชไร่ของเขา เขากำหนดจิตของเขา นะ พอกำหนดจิตของเขาเพ่งไปที่สัตว์นั้น สัตว์นั้นพอโดนคลื่นไฟ โคนความร้อน มันจะร้อง มันจะหนีไป แล้วเขาก็ไปคว้ามีรอยจริงหรือเปล่า เขาไปรายงานหลวงปู่มันว่า เขากำหนดพุทโธแล้ว แล้วพอจิตสงบแล้ว พุทธะ กำหนดเข้าไปป้องกันพืชไร่ของเขา ไล่สัตว์ที่เข้ามากินพืชไร่ของเขาได้

หลวงปู่มันบอกว่า “ไม่ควรทำอย่างนั้น ไม่ควรทำอย่างนั้น ควรเห็นใจเขา ควรเห็นใจสัตว์นั้น”

นี่สิ่งที่ไม่ควรทำไง กำหนดพุทโธๆ จิตสว่างไสว มันส่งออกต่างๆ มันไม่เป็นประโยชน์ แล้วสิ่งที่ควรทำอะไร สิ่งนั้นไม่ควรทำ แล้วควรทำอะไรล่ะ

ควรทำ เห็นไหม ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ถ้ามีสติมีปัญญา ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ถ้าพุทธะสว่างไสว พุทธะส่องใส ควรทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ถ้าควรทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำอย่างไรถึงเป็นประโยชน์ล่ะ

ถ้าจิตมันสงบนะ ถ้าพิจารณาเห็นกาย ความที่เห็นกายขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบแล้ว กำหนดพุทโธๆ จิตสงบเห็นกาย กายขึ้นมา มันจะเห็นภาพกายขึ้นมา เป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้พิจารณาอย่างนั้น

สิ่งที่ควรทำ ควรทำเพื่อชำระล้างกิเลส ควรทำเพื่อประโยชน์กับเรา เห็นไหม แต่สิ่งที่พอมันมีกำลัง มีฤทธิ์มีเดชส่งออกไปข้างนอก มันไม่เป็นประโยชน์ มันไม่เป็นประโยชน์แล้วมันจะเป็นโทษด้วย แต่ถ้ามันเป็นประโยชน์ล่ะ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์นะ กำเนิดพุทธะแล้วเอาพุทธะมาทำอะไร เอาพุทธะมาทำประโยชน์กับเรา กับทำอะไร แต่เรามันหาไม่เจอ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาที่สวนลุมพินีวัน พอเกิดขึ้นมา “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” แต่การเกิดมาชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายก็ยังอยู่ในโลก พระเจ้าสุทโธทนะดูแลรักษามาตลอด นี่การเกิดมาโดยไม่รู้จักพุทธะ ไม่รู้ไม่เห็น แต่เกิดมาแล้วเป็นมนุษย์ เป็นมนุษย์โดยมีศักยภาพ ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ คนดีทำสิ่งดีก็สร้างอำนาจวาสนาบารมี ศีลต่างๆ เป็นคนดี เด็กดี เป็น

คนหนุ่มที่ดี เป็นคนที่มีครอบครัวที่ดี ทุกอย่างดีไปหมด นี่ก็คือของโลกใจ ดีของโลก แต่ไม่รู้จัก ไม่เห็นจริงตามความเป็นจริง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มันก็เป็นเรื่องโลกๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาถึงเห็นพุทธะตามความเป็นจริง เห็นที่มาที่ไป บุญเพนิวาสนาอุตติญาณ จิตถ้ำมันไม่สิ้นกิเลส มันมาจากไหน ย้อนอดีตชาติไป จิตมันมาจากไหน เวลาเกิดแล้วถ้ำมันชำระล้างกิเลสไม่ได้ จิตนี้ยังต้องจุตูปปาตญาณ จะต้องเวียนตายเวียนเกิด ถ้ำมีวิชา ๓ ชำระ อาสวัภขญาณในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้จบโลกนอกโลกใน โลกนอกคือความหมุนเวียนไปของวัฏฏะ โลกในคือโลกของกิเลส ชำระล้างกิเลส

ถ้าผู้รู้จริง แล้ววางพุทธโธ พุทธโธเป็นชื่อ แล้วเรากำหนดพุทธโธๆ เรากำหนดพุทธโธเป็นคำบริกรรม เป็นความจริงของเราขึ้นมา ฉะนั้น สิ่งที่เราจะรู้จักพุทธโธของเราได้ เราจะรู้จักความจริงของเราได้ เราต้องมีการกระทำของเรา ถ้าเราไม่มีการกระทำของเรา เราไม่รู้จักใจ

ที่นี้เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม เราก็รู้จัก รู้จักแต่ชื่อ รู้จักเพราะเราศึกษาทฤษฎี ศึกษามาเป็นภาคปริยัติ ปริยัตินี้เป็นชื่อทั้งนั้นนะ มันไม่เป็นความจริงกับเราขึ้นมา ถ้ำมันเป็นชื่อขึ้นมา เราถึงไม่รู้จักตัวเราเองใจ เราไม่มีพุทธโธตามความเป็นจริงใจ ถ้าคนที่ไม่มีความรู้ตามความจริง เรามาจากไหน เรามาจากไหน เรามาหยิบฉวยเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นสมบัติของเรา เราไม่หน้าด้านเกินไปหรือ เราไม่หน้าด้านเกินไปใช่ไหม ว่าเรารู้ธรรมะตามความเป็นจริง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตามความเป็นจริง มันไม่รู้จริงหรือ มันไม่มีความเป็นจริงในใจของเรา

ที่นี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราถึงได้ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษา มา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาจากที่ดักศิลา ศึกษา มา เพื่อความเป็นกษัตริย์ นี้วิชาการทางโลก เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมตามความเป็นจริงแล้ววางธรรมไว้ตามความเป็นจริง เรา

ศึกษามันเป็นโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางปริยัติ การศึกษานี้เป็นภาคปริยัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาเป็นภาคปฏิบัติ ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

พอเราศึกษามาเป็นภาคปริยัติ เรามีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา เราจะปฏิบัติของเราให้เป็นความจริง เรารู้มาโดยทฤษฎี เรารู้มาโดยความจำ เราจะไม่มีความจริง ฉะนั้นเราถึงไม่รู้จ้กว่าจิตนี้มาจากไหน มาเกิดในครรภ์ของมารดา เป็นลูก เป็นพ่อ เป็นแม่กัน มันมาจากไหน เราไม่รู้หรอก ถ้าเราไม่รู้เป็นความจริง เราก็มีกิเลสครอบงำในใจ ถ้าเรามีกิเลสครอบงำในใจ เราจะทำความจริงอย่างไร เราจะกำหนดพุทธโศไใหม่ ถ้าเรากำหนดพุทธโศ มันก็เป็นชื่อเหมือนกัน เรากำหนดพุทธโศ เพราะสัตยชาติญาณ ธรรมชาติของมนุษย์เป็นแบบนั้น มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ถ้ามีธาตุ ๔ และขันธ ๕

เราทางโลกนะ เราไปทำวิชาชีพ เราก็ใช้ปัญญาของเรา ใช้สมองของเรา ใช้วิชาการของเรา เพื่อแสวงหาเรื่องผลประโยชน์กับเรา นี่พูดถึงว่าเราทำงานทางโลก แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติละ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหมดแล้ว ทีนี้เราจะปฏิบัติละ นี่ไง ถ้าเราปฏิบัติ เราเชื่อ เราเชื่อมั่น มีศรัทธาความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ เราจะปฏิบัติให้ตามความเป็นจริงขึ้นมา ถ้าปฏิบัติตามความจริงขึ้นมา เรากำหนดพุทธโศฯๆ กำหนดพุทธโศ พุทธโศเป็นคำบริกรรม กำหนดจริงๆ นะ

ถ้ากำหนดไม่จริง เวลาเราปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานกันอยู่นี้ แล้วคนทุกคนก็เรียกร้อง เห็นไหม ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าใครปฏิบัติเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นถูกต้องดีงาม การปฏิบัติต่อเนื่อง ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี อย่างน้อยได้เป็นพระอนาคามี

แล้วเราก็ตั่งมั่นกันเพื่อที่จะประพฤติปฏิบัติ เราก็มองเราปฏิบัติถูกต้องๆ...ถูกต้องของกิเลส ใจ ถูกต้องของความรู้ความเห็นของเราใจ ถูกต้อง เราไม่มีขันติธรรม เราไม่มีความอดทนพอ ถ้าเรามีขันติธรรมนะ เราพยายามกำหนดพุทธโศฯ โดยธรรมชาติ คนดิๆ กิเลสเรามันยังหนา เรามาพุทธโศฯ มันทำไม่จริงไม่จ้งหрок มันจริงจ้งก็จริงจ้งของโลก จริงจ้งโดยความเห็นของเรา ถ้ามันจริงจ้ง เพราะมันมีจณาทิฐิ ความมีจณาทิฐิคือความเห็นผิด ความเห็นผิด เพราะกิเลสมันชักจูงไป มันมีความเห็นอย่างนั้น

แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิตะ เราบอกว่าเราก็มีความเห็นถูก เพราะเราพยายามกั้นกรองด้วย
ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เป็นสัมมาทิฐิตะ พยายามทำให้ถูกต้อง วางใจไม่ให้
เกร็งเกินไป ไม่ให้เคร่งเกินไป ไม่ให้เบียดเบียนตัวเองจนเกินไป วางใจให้เป็นกลางๆ แล้วกำหนด
พุทธะๆ ไป กำหนดพุทธะๆ ไป

เริ่มต้น สติ พอเราเริ่มต้นกำหนดพุทธะๆ เดี่ยวมันก็จางลงๆ สติมันก็อ่อนไป เพราะอะไร
เพราะกิเลสมันอยู่กับเราไง เพราะกิเลสมันอยู่กับหัวใจของเรา เราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ เวลากิเลสมัน
นอนหลับ กิเลสมันยังไม่ตื่นขึ้นมา เราจะทำอะไร เราตั้งใจ เราไป เราปฏิบัติ เราจะทำให้มูมานะ
เราจะทำของเราให้เต็มกำลังของเรา พอทำแล้วสักวันสองวันมันเปลี่ยนแล้ว มันมีข้อต่อรองในใจ
แล้ว กิเลสมันเริ่มงัวเงียนะ มันยังไม่ได้ตื่น ถ้ามันตื่นขึ้นมาจะ มันจบเลย

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า อวิชา กิเลสตัดหากความทะยานอยากมันอยู่ในหัวใจของเรา แต่เรามี
อำนาจวาสนาได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา วันนี้เป็นวันสำคัญ
ทางพระพุทธศาสนา เป็นการยืนยันว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดวันนี้ ตรัสรู้วันนี้ แล้วก็
ปรินิพพานวันนี้ มีความจริงอยู่ที่นี้ กำเนิดพุทธะเกิดจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้จริงขึ้น
มาแล้ววางธรรมและวินัยนี้ไว้ให้เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็พยายามจะทำความจริงของเรา
ขึ้นมาให้มันเกิดพุทธะ พุทธะๆ ถ้าพุทธะถึงที่สุดนะ มันพุทธะจนพุทธะไม่ได้ ถ้าพุทธะไม่ได้ นั่น
ละตัวพุทธะ นี้ถ้าเราเจอพุทธะจริง

คูสิ เวลาหลวงปู่มันท่านให้ชาวมูเซอช่วยหาพุทธะ หาพุทธะ เขาก็หาของเขาเจอ แต่หา
ของเขาเจอ อำนาจวาสนาของเขามีมากน้อยแค่ไหน ถ้าอำนาจวาสนาของเขามีมากขึ้นมา เขา
พยายามจะทำสัมมาสมาธิของเขาให้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าไม่ตรัสรู้เป็นองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนที่ประพฤติปฏิบัติมา ๖ ปี แสงหาอยู่ ใครจะพูดอย่างไร ใครชัก
นำไปอย่างไร เราไม่มีความจริง เราก็ไม่เชื่อเขา แต่เราก็ไม่รู้ว่ามันควรทำอย่างไร แต่เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาตามความเป็นจริงแล้ว ได้ทดสอบมากับความเห็นผิด

มา ๖ ปี สิ่งที่เขาลัทธิต่างๆ เขาตั้งไป ๖ ปี ความที่เขาชักนำไป แต่เราไม่มีสิ่งใดจะโต้แย้งกับเขา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันเห็นผิดหมดละ สิ่งที่ทำมานี้รู้ว่าผิดรู้ว่าถูกหมดละ แล้วสิ่งที่ถูก ถูกทำอย่างไร ถ้าถูกทำอย่างไร เวลาทำถูกขึ้นมา อะไรถึงถูกละ แล้วถ้าทำถูกขึ้นมา มันมีสิ่งใดที่มันโต้แย้ง มันมีสิ่งใดที่ชักนำไปให้ลงต่ำละ

ฉะนั้น หัวใจของสัตว์โลก จะหรือสัตว์บนสัตว์สัตว์โลก สัตว์โลกที่เขาโน้มใจเขาหลงสู่ธรรม ถ้าน้อมใจเขาหลงสู่ธรรม เขาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติอย่างไร ถ้ายังมีกิเลสตัดค้นหาความทะยานอยากอยู่ เขาตั้งใจปฏิบัติขึ้นมา แล้วถ้ากิเลสมันได้การควบคุมดูแล การปฏิบัตินั้นมันก็มีโอกาสบ้าง แต่ถ้ากิเลสมันฟื้นตัวขึ้นมา กิเลสมันมีกำลังมากกว่า ล้มลุกคลุกคลานอย่างไร

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นสภาวะแบบนั้น ถึงบอกว่า ถ้ากำหนดพุทฺโธ พุทฺโธชฺชํ พุทฺโธชฺชํ ไว้ มีสติสัมปชัญญะ ถ้าพุทฺโธชฺชํ จนมันพุทฺโธไม่ได้ ถ้าพุทฺโธยังพุทฺโธได้อยู่ แล้วจิตมันสงบระงับเข้ามา อันนั้นก็เป็นการกำหนดพุทฺโธ กำหนดพุทฺโธของเราแล้ว เราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา เพื่อปัญญานี้จะกลับมาทำให้ความสงบง่าย ขึ้น เพื่อให้ปัญญานี้กำหนดพุทฺโธ มันก็มีปัญญาคอยประคอง ถ้าพุทฺโธของเราละ พุทฺโธด้วยศรัทธา พุทฺโธด้วยความเชื่อ พุทฺโธชฺชํ ก็ล้มลุกคลุกคลาน

กำเนิดพุทธะ กำเนิดในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กำเนิดในใจของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ กำเนิดในใจของพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล แต่ถ้ามันจะกำเนิดกับเราละ กำเนิดพุทธะนะ กำเนิดนั้นมันก็เป็นแต่ชื่อ มันกำเนิดมาแล้วมันก็เป็นทางทฤษฎี เป็นวิชาการ เป็นสัจจะความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่เป็นสัจจะความจริงกับเรา

ถ้าเป็นสัจจะความจริงกับเราละ เรากำหนดคติ เรามีสติ กำหนดพุทฺโธชฺชํ แล้วมีสติ แล้วมีสิ่งใดเป็นอุปสรรค การปฏิบัติแล้วมันไม่สมประโยชน์สิ่งใด เราก็แยกแยะของเราดี เราก็พยายามทำของเราดี ถ้าเราใช้อุบาย เราใช้วิธีการแยกว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ถ้าทำแล้วมันได้ประโยชน์ขึ้นมา

พุทฺโธชฺชํ ด้วยความหยาบของเรา พอพุทฺโธชฺชํ พอมันละเอียดขึ้น มันดีขึ้น เราด้วยการอยากได้ด้วยความอยากให้มันประสบความสำเร็จ เราเองมันปฏิบัติไปแล้วสติอ่อน ปัญญาอ่อนด้อย มัน

สงบแล้วมันเริ่มเย็นขึ้นมา ตื่น ปล่อยวางซะ พอปล่อยวางแล้ว แล้วบอกว่า “มันพุทธโง่ไม่ได้ เพราะ ถ้าพุทธโง่แล้วจิตมันจะหยาบออกมา ถ้าเรากำหนดพุทธโง่มันละเอียดแล้ว”

เพราะเราไม่เคยเห็นสมบัติ เราไม่เคยเห็นอริยทรัพย์ เราไม่เคยเห็นสมบัติที่มันมีคุณค่ามากกว่านี้ แค่อุบัติใจของเราหยาบกระด้างอยู่กับกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แค่อปล่อยวางเป็นชั่วครึ่งชั่วคราวมา เราก็ตื่นเต้นขนาดที่ว่าเราทำอะไรไม่ได้ ทำสิ่งใดไม่ได้เลยหรือ ถ้าทำอะไรไม่ได้ เวลาปฏิบัติจะล้มลุกคลุกคลานอย่างนี้ พอจิตเริ่มจะดีขึ้น เราก็ประมาณเดินเลื้อยซะ เวลามันเสื่อมไปนะ ทุกข์ร้อนๆ มีแต่ความวิตกกังวล แล้วจะเอาให้ได้ๆ

แต่ถ้าเราไม่เคยเจอสิ่งใดเลย เราก็ไม่มีสัญญาจะให้มันหมาย แต่พอเราเคยจิตใจสบายๆ เราก็อายุได้สิ่งนั้นๆ สิ่งนี้มันก็มารบเร้าใจเราตลอดเวลา ทั้งๆ ที่เวลาทำความเพียรมันก็ต้องตั้งสติ มันก็ต้องมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว ทำนี้มันก็ลำบากพอตัวอยู่แล้ว ยังมีค้นหาซ่อนมา ซ่อนมาอ้างเหตุอ้างผล อ้างว่า เราควรจะทำอย่างนั้น เราควรจะได้แบบนี้ นี่มันซ่อนมา

ถ้าเราวางซะ เราต้องมีปัญญา ถ้าเราคิดอย่างนี้ เราหวังอย่างนี้ เราจะทุกข์ร้อนอยู่ตลอดไป แต่ถ้าเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัจธรรมมันมีอยู่จริงของมัน ถ้ามีอยู่จริงของมัน ถ้าเราทำความเป็นจริงตรงกับความเป็นจริงนั้น สัจธรรมนั้นจะเกิดเป็นปัจจัยตัดงัด สันติภูมิจิตใจของเรา

ฉะนั้น สิ่งที่ทำแล้วมันไม่ได้ผลก็วางไว้ แล้วตั้งสติของเรา กำหนดของเรา กำหนดของเราให้ชัดๆ ไว้ อย่าให้สิ่งใดแทรกแซงมา คำว่า “ชัดๆ ไว้” เราก็จะไปยึดมันอีก มันแทรกแซงเข้ามา พุทธโง่ จนพุทธโง่ละเอียดเข้าไป อย่าทึง! จำไว้ อย่าทึง! เกาะพุทธโง่เข้าไปจนถึงที่สุด พยายามตะโกนพุทธโง่มันก็ตะโกนไม่ได้ ถ้าตะโกนไม่ได้ มันจะเข้าไปสู่ที่นั่นละกำเนิดพุทธะ

ถ้ากำเนิดพุทธะเกิดขึ้นมานะ ถ้าใครมีอำนาจวาสนามันจะรู้สิ่งต่างๆ มันเป็นเรื่องที่อำนาจวาสนา จิตของคนไม่เหมือนกัน คนที่สร้างอำนาจวาสนามากมันจะส่องใส มันจะสว่างไสว มันจะรู้

สิ่งแปลกๆ คนที่พุทโธๆ เข้ามาแล้วสงบเข้ามาเฉยๆ สงบนิ่งๆ เข้ามาโดยที่ไม่มีสิ่งใดเลย อันนั้นก็
เป็นอำนาจวาสนาบารมีของเรา

เราไม่ได้ปฏิบัติพุทโธ เราไม่ได้กำหนดพุทโธเพื่อจะม่าวอดอ้างกัน เราไม่ใช่กำหนดพุท
โธเพื่อจะมาประกวดกับใคร เราไม่ต้องการให้จิตของเราไปประกวดกับจิตของใครว่าจิตของใคร
มันจะดีงามกว่าของใคร จิตของเราก็คือจิตของเรา กุศลของเราก็คือกุศลของเรา อกุศลในใจที่มัน
สร้างมา สิ่งใดมันเสวยก่อน ถ้าเป็นกุศลขึ้นมา จิตเป็นกุศล จิตที่เป็นธรรม มันได้เสวยความสุขก่อน
แล้วเวลามันเสื่อมไป เวลามันทุกข์ร้อนไป อกุศลเกิดกับใจแล้ว ถ้าอกุศลเกิดกับใจนะ เราปฏิบัติเพื่อ
ใจของเรา เราไม่ได้ปฏิบัติเพื่อจะเอาคุณงามความดีของเราไปประกวดกับใคร ถ้าเราไม่ประกวดกับ
ใครนะ ใครจะสว่างไสว ใครจะส่องใส ใครจะรู้เห็นสิ่งใด นั่นเป็นอำนาจวาสนาของเขา

แล้วถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยคุม คอยดูแลของเขา สิ่งนั้นคนไม่เคยรู้เคยเห็น พอรู้เห็นสิ่ง
ใดขึ้นมาถือว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ ทั้งๆ ที่มันเป็นหญ้าปากคอก เพิ่งจะเริ่มประพฤติปฏิบัติเพื่อให้รู้จัก
ตัวตนตัวจริงของเรา ตัวจริงของเราคือตัวจิตของเรา จิตของเราเวียนตายเวียนเกิดไปในวัฏฏะ มัน
ไม่รู้จักตัวของมันเลย เกิดชาติใดเกิดภพใดก็เข้าใจว่าภพนั้นชาตินั้นเป็นตัวตนของตัว เกิดภพใด
เกิดชาติใดเพราะอำนาจวาสนาของเวรของกรรมทำให้เกิดภพนั้นชาตินั้น แล้วภพนั้นชาตินั้นได้
สร้างบุญญาธิการ ได้สร้างบาปอกุศลกับภพชาตินั้นได้มากน้อยขนาดไหน มันไม่เคยรู้ตัวมันเอง
เลย

แต่กำหนดพุทโธๆ จนจิตสงบระงับเข้ามา เรารู้เราเห็นของเรา เห็นใหม่ กำเนิดพุทธะอย่างนี้
เรารักษา พอรักษาขึ้นมา ฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญา นะ น้อมไปสู่กาย ถ้ามีอำนาจวาสนามัน
จะเห็นกาย เห็นเป็นอวัยวะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เห็นแล้วมันก็มีคุณค่าเต็มมากขึ้น จิตสงบนี้มีรสชาติ
อย่างหนึ่ง เวลาจิตสงบแล้วมีรสชาติอย่างหนึ่ง ถ้าเราพยายามฝึกหัดใช้ปัญญา น้อมไปสู่กาย สู่วทนา
สู่จิต สู่ธรรม ถ้ามันน้อมไปไม่ได้ มันก็มีมีความสุขในความสงบของใจ แต่ถ้ามันน้อมไปเห็นกาย
เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้ามันจับต้องได้ เราจะได้ทรัพย์มากขึ้น ถ้าเราได้ทรัพย์มากขึ้นมันจะ
ยังมีรสชาติมากขึ้น มีรสชาติ มีรสชาติเพราะมันเป็นความจริง

แต่เดิมา จิตของเรา พอจิตของเรามันไม่สงบ จิตของเรา เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เรบอกว่าเป็นนักปราชญ์ เรามีความรู้ เรากำหนดได้ เรากำหนดกายก็ได้ เรากำหนดเวทนาก็ได้ เรากำหนดจิตก็ได้ เรากำหนดธรรมก็ได้ เพราะมันมีอยู่กับตัวเรา สิ่งที่เรา กำหนดนั้นมันกำหนดโดยกิเลส กำหนดโดยความเห็นผิดของตัว ถ้ากำหนดโดยความเห็นผิดของ ตัว มันก็เห็นสภาวะ มันเป็นวิชาการทางโลก มันเป็นเรื่องของโลกียปัญญา พอโลกียปัญญากำหนด สิ่งใดมันก็รับรู้ของมัน เพราะมันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจริงๆ พอมันเป็น ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจริง แต่เราจับของเราด้วยปัญญาทางโลกของเรา แล้ว เราก็อามาพิจารณา ถ้าเราพิจารณา มันเป็นตรรกะ มันเป็นตรรกะมันก็เข้าใจของมัน มันก็มีรสชาติ ของมัน เราก็อาใจเอาเองใจว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ ทั่วๆ ที่สิ่งนั้นเวลาพิจารณาไปแล้วผลของมันก็คือ การปล่อยวาง ถ้ามันปล่อยวางนะ แล้วปล่อยวางแล้วทำอย่างไรต่อไป ปล่อยวางทำอย่างไรต่อไป

เพราะมันไม่มีกำเนิดพุทธะ มันไม่มีจิตที่สงบ มันถึงพิจารณาต่อเนื่องไปไม่ได้ มันต่อเนื่องไป ไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นโลกียปัญญา มันเป็นเรื่องโลก เรื่องโลกคืออะไร โลกคือกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก มันให้เราารู้ได้แค่นี้ไง แต่เพราะวันนี้นั้นสำคัญทางพระพุทธศาสนา องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมไว้ตามความเป็นจริง แล้วปฏิบัติจริง มัน จะเข้าไปสะท้อนสู่กิเลส สะท้อนสู่หัวใจดวงนั้น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพจน์ปฏิบัติของท่านมา ท่านถึงวางหลักเกณฑ์มาให้เรา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้ว ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มันก็มีความสุขของมัน พอจิตสงบแล้ว มันมีพุทธะ พอพุทธะแล้ว เราเอาพุทธะนี้ไป ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เบิกบานในอะไรล่ะ

สิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ สิ่งที่ไม่ควรทำคือไม่ควรส่งออก ไม่ควรไปรับรู้เรื่องโลก แต่สิ่งที่ควรทำละ สิ่งที่ต้องทำ น้อมไป น้อมไปสู่กาย สู่เวทนา สู่จิต สู่ธรรม ถ้าคนมีอำนาจวาสนา มันจะเกิดขึ้นเอง ถ้าเกิดขึ้นเอง ด้วยอำนาจวาสนานะ อำนาจวาสนาของคน บางทีเกิดขึ้นเองครั้ง สองครั้ง แล้วต่อไปมันก็ไม่เกิด บางคนเกิดขึ้นเอง มันจะมีความชำนาญขึ้นไป แล้วจับต้องขึ้นไป พิจารณาเข้าไป แยกแยะขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่จิตปภาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย

แต่ถ้าเราเวไนยสัตว์ล่ะ คนชั้นกลางล่ะ เราต้องหาอยู่หากินของเราเอง เราต้องตั้งสติของเราเอง เราต้องทำสมาธิของเราเอง เราต้องใช้ปัญญาของเราเอง เราก็ต้องมีสติปัญญาที่ละเอียดอ่อน ประคองดูแลสถานะเรา สถานะของจิตที่มันสงบ มันก็มีความสุขความสงบของมัน ความสุขความสงบนะ

เวลาจิตสงบแล้ว ผู้ที่มีอำนาจวาสนาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เขาก็จับของเขา แล้วพิจารณาของเขาไป ดำเนินของเขาไป สิ่งที่เขาทำ

สิ่งที่ไม่ควรทำ จิตสงบแล้วออกธูต่างๆ แล้วจิตสงบแล้วไม่รู้จักดูแลรักษา พอจิตสงบแล้วก็เข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นมรรคเป็นผล เป็นมรรคเป็นผลแล้วก็เรียกร่องเอา ว่าเราปฏิบัติแล้วจะเรียกร่องนี้สิ่งที่ไม่ควรทำ

สิ่งที่ควรทำ ถ้าจิตสงบแล้ว มันก็เป็นความสุขของเราใช่ไหม เราไม่ได้ปฏิบัติมาเพื่อไปประกวดกับใคร เราไม่ได้ปฏิบัติมาเพื่อจะอวดใคร เราปฏิบัติมาเพื่อพรหมจรรย์ของเรา เราปฏิบัติมาเพื่อความชำระล้างกิเลสของเรา ถ้าจิตสงบเข้ามา เราก็รู้จักตัวตนของเรา ถ้าเรารู้จักตัวตนของเรา เราเป็นชาวพุทธแท้ ชาวพุทธแท้

ชาวพุทธโดยทะเบียนบ้าน เขาก็ว่าเป็นชาวพุทธของเขา เขาก็ดำรงชีวิตของเขาแบบโลกๆ แล้วเขาก็หาความสุขความสะดวกของเขาในทางโลก เราเป็นชาวพุทธแท้ ชาวพุทธแท้เพราะอะไร เพราะเราเป็นพุทธที่หัวใจ เราไม่ได้เป็นพุทธที่ทะเบียนบ้าน เราเป็นชาวพุทธที่หัวใจ เพราะเรากำหนดพุทโธ เรากำหนดพุทธานุสติ เรากำหนดพุทโธๆ ของเรา กำหนดพุทโธเพราะเชื่อมั่นในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพุทธภายิต ให้ทำกรรมฐาน ๔๐ ห้อง ให้ทำความสงบของใจ ให้ทำสมถะขึ้นมา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

วิปัสสนากรรมฐาน เพราะเกิดจากสมถกรรมฐาน ถ้าไม่มีสมถกรรมฐาน มันก็เป็นเรื่องของกิเลส เป็นเรื่องของโลก เรื่องจินตนาการ เรื่องการจินตมยปัญญา เรื่องของโลกๆ ที่พิจารณาของเราไป มันก็มีรสชาติแค่นั้นแหละ มันก็มีรสชาติแบบโลกนั้นแหละ ที่บอกว่าเราเข้าใจธรรมๆ นั้น

แหละ แต่จริงๆ แล้วไม่เข้าใจ ถ้าจริงๆ ไม่เข้าใจเพราะอะไร เพราะมันไม่รู้จักพุทธะ มันไม่มีกำเนิดพุทธะ มันไม่มีความจริงในหัวใจ

แต่ถ้ามีความจริงในหัวใจ เพราะจิตสงบมีความจริงในหัวใจ พอมีความจริงในหัวใจ เราน้อมไปๆ สิ่งที่เราทำ เราน้อมไปสู่กาย สู่เวทนา สู่จิต สู่ธรรม พออ่อนไป มันจับต้องได้ พอปัญญาจับต้องได้ มันพิจารณา ถ้ากำลังมันพอ พิจารณาแล้วมันมีเหตุมีผลของมัน มีเหตุผลของมัน หมายความว่า ถ้าเห็นกาย กายมันย่อยสลายไป กายมันแปรสภาพไป การแปรสภาพ ของที่มันเปลี่ยนแปลงต่อหน้า ของที่มันเปลี่ยนแปลงต่อหน้าเราไม่เห็นหรือ คุตาของคน ตาที่ไม่พิจารณา เขาจะเห็นภาพของเขาชัดเจนของเขา นี่ตาเนื้อนะ ตาเนื้อ เห็นได้ด้วยตาเนื้อ ตาเนื้อเห็นได้แต่วัตถุ

ตาธรรม จกขุ อุตปาติ □ าน์ อุตปาติ จกขุญาณมันเกิด ถ้าจักขุญาณมันเกิด ตาใจมันเห็น สิ่งที่แปรสภาพให้เห็นอย่างนี้มันเป็นไตรลักษณ์ ถ้าเป็นไตรลักษณ์ รสชาติมันเป็นอย่างไร สิ่งที่เราศึกษากันมามันเป็นวิชาการ ศึกษากันมาจนปากเปียกปากแฉะ ศึกษากันมา รู้ทุกอย่างเลย รู้ทุกอย่างเลย แต่ไม่รู้อะไรเลย รู้ทุกอย่างเลย รู้เพราะการศึกษา รู้เพราะการฟังธรรม แต่การปฏิบัติขึ้นมามันไม่มีความจริงในหัวใจเรารู้สึกขึ้นหนึ่ง

แต่จิตสงบเข้ามา มันก็มีผลงานของเราขึ้นหนึ่ง จิตสงบแล้ว นี่กำเนิดพุทธะแล้ว ถ้าใช้ๆ ปัญญาไป มันพิจารณาไป รสชาตินะ คน เวลาเราปฏิบัติ เราทุกข์เรายาก เราทุกข์เรายากเพราะเราปฏิบัติแล้ว สิ่งต่างๆ มีแต่อุปสรรค มีแต่ความทุกข์ พอจิตสงบขึ้นมามันมีความสุข เวลาฟังธรรมๆ นะ เวลาจิตสงบเข้ามา จิตดับ คำว่า “จิตดับถึง ๓ วัน” คือว่ามันไม่ออกรับรู้ มันทรงตัวของมัน มันมีความสุข เดินไปไหนนะ มันเหมือนลอย ตัวนี้เบาไปหมดนะ นี่รสของธรรมนะซึ่งรสทั้งปวง มันมีรสของความสุข รสของธรรมมาเจือจางในหัวใจของเรา

แล้วจิตสงบแล้วมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง พิจารณาแยกแยะ พอแยกแยะขึ้นมา กำลังมันจะมีไป เพราะมีสติ มีสมาธิ มันถึงมีกำลัง พอมีกำลังพิจารณาไป มันจะเป็นไตรลักษณ์ มันจะแปรสภาพให้เราเห็นๆ แต่ถ้ากำลังเราอ่อนลง เราทำบ่อยครั้งเข้าๆ

เราใช้เชื่อเพลิงตลอดเวลา แล้วเชื่อเพลิงมันเบาลง เชื่อเพลิงมันอ่อนลง สิ่งที่เราจะทำต่อไปมันจะไม่สะดวกแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เราพิจารณาไปแล้ว คนถ้าพิจารณาไปแล้วนะ มันลุ่มลูกคลุกกลานเหมือนกัน เวลาทำความสงบก็ทำความสงบแสนยาก เวลามันใช้ปัญญามันยากกว่าอีก มันยากกว่าเพราะอะไร เพราะมันละเอียดอ่อนกว่า เราหาทุนนะ สมาริคือทุน กำเนิดพุทธะ พุทธะ เรามีวัตถุ癖ของเรา แต่เราจะมากอปรให้มันเป็นมรรคญาณ ประกอบขึ้นมาให้ธรรมจักรมันเคลื่อน ธรรมจักร จักรสมดุคของมัน มัชฌิมาปฏิปทา ความสมดุคของงานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ความชอบธรรมมันเกิด เกิดเพราะเราฝึกหัด เราใช้ปัญญาของเรา ถ้ามันชอบธรรม มันก็ปล่อยพอปล่อยแล้ว เราเคยทำได้ เราทำต่อไปอีก เราจะทำให้เหมือนเดิม ถ้าให้เหมือนเดิมมันก็ไม่เหมือน

ไม่เหมือนเพราะ หนึ่ง พลังงานนี้แตกต่างกัน กิเลสที่มันยังไม่รู้เท่า เราทำสิ่งใดไปเป็นธรรมขึ้นมา มันก็เกิดขึ้นเป็นสังขะความจริง พอกิเลสรู้เท่า มันต่อรองแล้ว มันอ้างอิงแล้ว มันสร้างภาพให้ก่อนเลย “ทำมาอย่างนี้นะ แล้วมันก็จะปล่อยวางอย่างนี้นะ” แล้วปล่อยวางอย่างนี้มันก็เป็นสังขุญาสังขุญาแล้วเราก็จับ พอเป็นสังขุญาแล้วผลมันก็จี๊ดจี๊ด พอจี๊ดจี๊ดขึ้นมา เราจะต้องให้เป็นปัจจุบัน

ปัจจุบันเราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามามากขึ้น แล้วเราย้อนกลับไปพิจารณา หมั่นคราดหมั่นไถ ในมุตโตทัย ในเทศน์ขององค์หลวงปู่มั่นท่านจะบอกเลยว่า ทำนา ใครๆ ก็ทำนาลงที่ดินนั่นล่ะ ใครๆ ก็ทำที่นานั่นล่ะ ทำนาก็ได้ข้าวทุกปีๆ นั่นล่ะ ทำซ้ำทำซาก มันก็ได้ผลประโยชน์มาตลอด เพราะคนเราได้ทำนาๆ ทำนามาเพื่อข้าว ได้ข้าวมาเพื่อไปดำรงชีวิต

นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติขึ้นไปก็ต้องสอนจิตๆ จิตมันกินทุกวัน กินแล้วกินเล่า กินธรรมไง สังขธรรม ให้จิตมันได้พิสูจน์ได้ตรวจสอบ พุทธะๆ ให้มันได้แยกแยะ ได้ดูแลของมันพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ต้องทำอย่างนี้ ทำอย่างนี้ให้มีความชำนาญขึ้นมา ถ้ามีความชำนาญขึ้นมา จากกำเนิดพุทธะ มันจะเกิดธรรมจักร เกิดสังขธรรม นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจนี้ไง วิปัสสนาญาณๆ ใจ

บอกว่า “มันต้องเป็นวิปัสสนา ถ้ากำหนดพุทโธมันเป็นสมถะ มันจะไม่เกิดปัญญาๆ”

ไอ้ปัญญาๆ อย่างนั้นมันเป็นจินตนาการ มันเป็นตรรกะ มันไม่มีอยู่จริง มันไม่มีอยู่จริง
 หรอก เพราะมันเป็นเรื่องโลก โลกกับธรรม ปฏิบัติโลกก็ได้โลก ปฏิบัติธรรมมันต้องเข้าถึงธรรม
 มันถึงจะเป็นธรรม ปฏิบัติโลกมันจะเป็นธรรมได้อย่างไร ปฏิบัติโลกก็เป็นโลกไป

แต่ถ้าปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมมาจากไหน ศีล สมาธิ ปัญญา

แล้วเขาบอกนะ “นี่ปฏิบัติโลกก็ศีล สมาธิ ปัญญาเหมือนกัน มันแตกต่างกันตรงไหน”

มันแตกต่างกันโดยความเข้าใจผิดใจ มันแตกต่างกันโดยที่ไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ
 แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ชี้แนะ เพราะครูบาอาจารย์ท่านคิดอย่างนั้นมาก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มาโดยที่ไม่มีธรรม นั่นเขาก็หลงผิดไป แต่เวลาองค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมจริงขึ้นมา ธรรมจริงขึ้นมา วางไว้ มันเป็นพุทธานุสติ สิ่งต่างๆ ที่ทำ
 ขึ้นมา

ถ้าเป็นปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านพลิกแพลงออกมาเพื่อประโยชน์
 กับลูกศิษย์ลูกหา แต่มันต้องเป็นผู้ที่รู้จริง ผู้ที่คอยแยกแยะให้เราว่าอะไรผิดอะไรถูก ถ้าอะไรผิด
 อะไรถูกนะ เรามีครูบาอาจารย์อย่างนั้น

๑. จะทำให้เราไม่หลงทาง

๒. จะทำให้การปฏิบัติของเราสะดวกขึ้น แล้วพอทำไปแล้วมันอบอุ่นใจไป

เราทำด้วยความว่าแห้วนะ เราไม่มีครูบาอาจารย์ เราทำด้วยความว่าแห้ว แล้วพอว่าแห้ว
 กิเลสของเรามันก็เข้ามาต่อรอง กิเลสของเรามันก็สร้างภาพของเราให้เรามันลุ่มลุ่มคลุกคลานอยู่
 ตลอดไป แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ มันมันใจของเรา แล้วทำของเราได้

สมัยหลวงปู่มั่นท่านอยู่ ท่านบอกเลยนะ “แก้จิตแก้ยากนะ ให้หมูกณะปฏิบัติมา ผู้เฒ่าจะแก้วะ
 ผู้เฒ่าจะแก้วะ” แต่ในปัจจุบันนี้มีครูบาอาจารย์นะ ถ้าเราปฏิบัติ ถ้าเราไม่เชื่อใคร เราก็คู่ประวัติ
 หลวงปู่มั่นสิ ปฏิบัติของหลวงปู่มั่นสิ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพาศปฏิบัติมาท่านรู้จริงของท่าน
 ท่านได้วางแนวทางของท่านไว้ให้เราได้ก้าวเดิน ถ้าไม่ฟังใคร

ถ้าฟังใคร สิ่งที่เราฟังมา ฟังธรรมดา ฟังธรรมก็มาดอกขี้เรา ดอกขี้ในหัวใจของเรา มันจะเสียดเสียดเสียดไปไหน ท่านพูดออกมามันก็เปิดออกมาละ ดีเสียอีก ท่านจะได้เปิดออกมาว่าท่านมีจริงหรือไม่มีจริง พูดออกมา ถ้าไม่มีจริงมันก็เป็นเรื่องของจินตนาการทั้งนั้นนะ เรื่องจินตนาการ คนพูดเรื่องจินตนาการมันต้องมีความบกพร่องแน่นอน มันจบกระบวนการมันไปไม่ได้

แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราจริง เรามีครูบาอาจารย์ที่วางธรรมวินัยนี้ไว้แล้ว เรามีครูบาอาจารย์ที่วางข้อวัตรปฏิบัติให้เราก้าวเดินอยู่แล้ว แล้วเราก็ปฏิบัติของเราขึ้นมาอยู่ในปัจจุบันนี้ ถ้ามันพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมได้ ซ้ำไปๆ สิ่งนี้ปลูกต้นไม้ เชาวดที่โคนต้นไม้ ต้นไม้มันจะเจริญงอกงามของมันไป

นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็ปฏิบัติในใจของเรา เวลาผู้ที่ปฏิบัติเป็นนะ คนภาวนาเป็น เขาจะสงวนเวลาของเขามาก แล้วเขาจะหาความสงบสงัดของเขา แล้วเขาจะเดินจงกรมของเขา นั่งสมาธิของเขา ครูบาอาจารย์ของเราละ ถ้าใครภาวนาเป็นนะ ท่านพยายามจะให้โอกาสเราอย่าเข้าไปกวนเขา เพราะสิ่งนั้นเขากำลังทำคุณงามความดีของเขา ถ้าเขาทำคุณงามความดีเป็นประโยชน์กับเขา แล้วจะเป็นประโยชน์กับเราถ้าเขารู้จริงขึ้นมา

ฉะนั้น คนที่ภาวนาเป็นนะ กิริยาหรือการกระทำมันจะฟ้องเลย ฟ้องว่าเขาสงวนรักษาความสงบของเขาอย่างไร เขาจะดูแลใจเขาอย่างไร แล้วพิจารณาของเขาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันเป็นขึ้นมา ช้างกระดิกหู งูแลบลิ้น เวลาสมุจเฉทปหาน มันขาด มันขาดทีเดียวเลย บ๊ีบ! ขาด! แล้วขาดอย่างไรละ เวลากิเลสมันขาด ขาดอย่างไร ขาดกลางหัวใจใจ ถ้าขาดกลางหัวใจ เห็นไหม

สิ่งที่ว่ากำเนิดพุทธะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้าผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันมีอะไร มันมีกิเลสมีตัณหาความทะยานอยากที่เป็นนามธรรมเหมือนกันอยู่ในหัวใจใจ ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บอกว่า “น้ำใสจะเห็นตัวปลา” เราก็บอกว่า ถ้าเราทำจิตให้สว่างใส จิตส่องใสแล้วจะเห็นตัวปลา...นี่ความเข้าใจผิด รอไปเถอะ รอปลาไป

ถ้ามันไม่เห็นปลา มันต้องรำพึง มันต้องน้อมไป ถ้าน้อมไปนะ เพราะอำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ฉะนั้น ถ้าจิตมันส่องใสๆ มันคืออวิชา ถ้าจิตส่องใสโดยหยาบๆ สักกายทิฐิพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เวลาสมุจเฉตปหาน สังโยชน์ขาด

สักกายทิฐิ ทิฐิคือความเห็นผิด พอความเห็นผิดมันขาดไป มันเกิดความสงสัยใหม่ มันเกิดศีลพทปรามาสใหม่ มันไม่เกิด สิ่งที่มีการพิจารณา พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมตามความเป็นจริง พิจารณาตรงนี้ การพิจารณาอย่างนี้มันก็เกิดปัญญาขึ้นมา ในเมื่อปัญญาขึ้นมา เราพิจารณาเอง เราทำของเราเอง แล้วมันขาดต่อหน้าเราเอง เวลามันขาดต่อหน้าเราไป สิ่งที่สังโยชน์ขาดไป ขาดไปต่อหน้าแล้วเรารู้ใหม่ แล้วเราจะสงสัยใหม่ ถ้าเราไม่สงสัย แล้วทำอย่างไรต่อไปละ

กำเนิดพุทธะ ถ้าจิตมันส่องใส จิตมันสว่างไสว มันได้สำรอก มันได้กายวิจิกิจฉา ศีลพทปรามาส ได้คลายความลังเลสงสัยไป แต่มันยังมีความลึกซึ้ง นี้กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด มีหลานมัน มีลูกมัน มีพ่อแม่มัน มีปู่มัน เห็นใหม่ ความหยาบ ความละเอียด ครุบา อาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาท่านรู้ของท่าน ท่านถึงพยายามจะส่งเสริม คุณแล พยายามปลุกเร้าให้ผู้ที่ปฏิบัตินั้นมีกำลังขึ้นมา

ถ้ามีกำลังขึ้นมา กำเนิดพุทธะ ให้มันละเอียดขึ้นไป พุทโธๆ ต่อเนื่องกันไป พุทโธ ต่อเนื่องกันไป ถ้าจิตมันสงบขึ้นไป พอมันออกจากรู้ออกเห็น มันก็จะไปจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมจากภายใน ถ้าจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมจากภายใน มันมีสติมีปัญญามากขึ้น

มีสติมีปัญญามากขึ้น โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรคแตกต่างกัน ถ้าแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างไรร คนปฏิบัติแล้วเขาจะรู้ว่าแตกต่างกันอย่างไร แต่คนที่ไม่เคยปฏิบัติเลยนะ มรรคคือมรรค พุควนไปเวียนมาอยู่นั่นนะ มันก็อันเดิมๆ

ชื่อมันเหมือนกัน แต่ความหยาบความละเอียดมันแตกต่างกัน กิเลสที่มันเป็นกิเลส กิเลสเล็กๆ กิเลสไร้เดียงสา ขนาดไร้เดียงสามันก็ลุ่มลึกลึกลงกลานแล้ว นี่ขนาดกิเลสไร้เดียงसानะ แล้วถ้ากิเลสมันเริ่มมีวิวุฒิขึ้นมา กิเลสมันเริ่มมีอำนาจขึ้นมา เราจะปฏิบัติอย่างไร

ถ้าเราปฏิบัติอย่างไร เรากำหนดพุทธโศกของเราให้มันละเอียดเข้าไป เราจะต่อสู้กับมัน เพราะมันละเอียดลึกซึ้ง เราต้องมีความรอบคอบมากขึ้น พอรอบคอบมากขึ้น ถ้าจิตสงบแล้วมันจับของมันได้ ถ้าจับไม่ได้ก็พิจารณาซ้ำ เพราะว่าเราภาวนาเป็นแล้ว เราภาวนาเป็นแล้ว เราเคยแยกแยะอย่างไร ถ้าไปเห็นกาย เห็นกายแล้วพิจารณากายไปแล้ว กายมันแปรสภาพ มันเป็นไตรลักษณ์ขึ้นมา เราสมุจเฉทปหานกายขึ้นมา พอสมุจเฉทปหานกายขึ้นมามันก็เป็นโศคาบัน

เวลาเป็นโศคาบันขึ้นมา กิเลสอย่างหยาบมันก็ออกไป จิตที่ว่าผ่องใสๆ มันเริ่มสะอาดมากขึ้น สะอาดมากขึ้นเพราะอะไร เพราะมันสำรอกคายกิเลสออกไป พอคายกิเลสออกไป พอจิตสงบ มันจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมขึ้นมา จับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมที่มันละเอียดลึกซึ้งขึ้นไป ถ้าพิจารณาซ้ำเข้าไปๆ

เวลามันพิจารณาไปแล้ว จากที่ว่ากิเลสมันปล่อยวางๆ กิเลสที่มันเป็นไตรลักษณ์ที่มันคู่สภาพเดิมของมัน แต่พอเราไปจับกายที่มันละเอียดลึกซึ้งขึ้นไป เวลามันปล่อยวางขึ้นไป มันคู่สถานะเดิมของมันนะ

คุณิ พิจารณาไปแล้ว น้ำระเหยไปเป็นน้ำขึ้นไป น้ำคือน้ำเลือด น้ำลาย น้ำต่างๆ ในร่างกายนี้ ถ้าพิจารณาสิ่งที่คมแข็งที่เป็นดิน มันก็กลับไปสู่สถานะที่เป็นดินของมัน ถ้าพิจารณาลม ลมก็คือลมในข้อ ลมในกระดูก มันก็คู่ลมของมัน พิจารณาธาตุไฟ ธาตุไฟก็อารมณ์ มันก็เป็นธาตุไฟต่างๆ พิจารณาธาตุ ๔ ถ้ามันคืนสู่สภาพของมัน มันก็ปล่อยของมัน

พิจารณาซ้ำๆๆ ซ้ำขึ้นมา ซ้ำขึ้นมาเพื่ออะไร ซ้ำขึ้นมาเพื่อฝึกหัดใจให้มันเข้มแข็งขึ้นมา เพราะเราไม่ใช่ขีปนาวุธที่พิจารณาได้ง่ายๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าถึงที่สุดมันก็ปล่อยของมันๆ ปล่อยของมันแล้วมีสติปัญญาพร้อมนะ ถ้าปล่อยแล้วประมาท ปล่อยแล้วว่ามันจะเป็นจริง ปล่อยแล้ว “เราทุกข์ยากมาพอแรงแล้ว ถ้าทำอย่างนี้แล้วมันก็ได้สมประโยชน์แล้ว”

การคาดการณ์หมายใช้ไม่ได้ มันไม่เป็นปัจจุบัน ถ้าพิจารณาซ้ำเป็นปัจจุบัน พอถึงเวลามันขาดมันรวมลงนะ กายกับจิตนี้แยกออกจากกัน แยกเลย กายแยกออกจากกัน พอแยกออกจากกัน ใน การปฏิบัติ ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ท่านพยายามแสวงหาของท่าน มันหาไม่เจอๆ เพราะมันแยกออก

จากกัน โลกนี้ราบหมด แล้วจะไปเจอสิ่งใด คุณติ เวลาเกิดภัยต่างๆ มันกวาดราบไปหมดเลยในโลกนี้ แล้วเราจะไปหาสิ่งใดละ เราหาสิ่งใดไม่เจอเลย ถ้าหาสิ่งใดไม่เจอ

เห็นไหม การปฏิบัติขึ้นมา การขุดคุ้ยหา นี่กำเนิดพุทธะแล้ว แล้วพุทธะจะทำอย่างไรต่อไป พุทธะถ้าไม่ทำต่อไป กิเลสมันมีอยู่ พุทธะ จิตสงบแล้ว จิตมันสว่างไสวแล้ว แต่สว่างไสวนะ จะค้นหาอย่างไร จะทำงานอย่างไร เราจะหาสิ่งที่มันซุกอยู่ในหัวใจ หาสิ่งที่มันหลบหลีกอยู่ในใจของเรา สิ่งที่หลานของกิเลส ลูกของกิเลส แล้วพ่อของกิเลสละ หลานของกิเลสมันก็ได้ฆ่าไปแล้ว มันเป็นโศดาบัน ลูกของกิเลสมันก็ทำลายไปแล้ว ก็เป็นสภิกษาคามี แล้วพ่อมันละ พ่อมันละ

กองทัพ สิ่งที่จะออกต่อสู้ได้ มันต้องมีขุนพล สิ่งที่เป็นขุนพล ความโลภ ความโกรธ ความหลง สิ่งที่ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันมีวิญญูติ เวลาไร้เดียงสา เราก็ล้มลุกคลุกคลาน มีอำนาจขึ้นมาหน่อย เราพิจารณาของเรา มันขาดไป แต่ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาแล้วมันต้องแสวงหา ออกรู้่ออกเห็น ออกพิจารณา ออกรู้่อค้น

การรู้่อค้นนะ การปฏิบัติเราคิดว่าเราจะเจอกิเลส กิเลสมันเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ กิเลสนี้มันเป็นสิ่งที่เราไม่พอใจ กิเลสนี้เราจะมาชำระล้างอยู่แล้ว ฉะนั้น ถ้าเรานุกเข้าไป เราต้องเจอกิเลสแน่นอน กิเลสมันอยู่ในหัวใจของเรา กิเลสมันจะแสดงตัวออกมา แล้วเราจะได้เผชิญหน้ากับกิเลสแล้วได้ชำระล้างมัน...คิดผิด

กิเลสมันเป็นนามธรรม พอกิเลสมันเป็นนามธรรม มันพลิกแพลงเพื่อจะเอาชีวิตมันรอด ถ้าชีวิตมันรอด พอเข้าไปหามัน มันบอก “รู้จักไหม นี่มรรคตัวจริง ถ้ามรรคตัวจริงจะทำให้จิตใจดวงนี้เข้มแข็ง”...ไปยอมจำนนกับมันนะ ทั้งๆ ที่จะชำระล้างกิเลส พอไปเห็นกิเลส ไม่รู้จักกิเลสหรอก ไม่รู้ว่าเป็นมันด้วย

“ปฏิบัติก็ทุกข์ยากมาพอแรงแล้ว ปฏิบัติมาขนาดนี้ก็เป็นิพพานแล้ว ถ้าเป็นนิพพานแล้วก็เป็นธรรมแล้ว ก็อยู่แค่นี้แหละ มันก็เป็นธรรมแล้ว ถ้าเป็นธรรมแล้วจะต้องชวนขวายเป็นทำไม ถ้าการชวนขวายนี้มันเป็นการกระทำ มันไม่ใช่นิพพานหรอก นิพพานเขาไม่มีการชวนขวาย ไม่มีการกระทำ”...จบ ไม่ปฏิบัติต่อ ดิคเลย นี่เข้าไปเจอมัน ให้มันพลิกแพลงออกมา เข้าไปเจอหน้ามันให้

มันกล่อมหน้อยเดียว ล้มเลย นี่ไง คนภาวนาที่ติด ติดอย่างนี้ไง มันไม่เข้าใจของมัน ไม่ไปเห็นของมัน พอเข้าไปว่างๆ ว่างๆ ก็เป็นธรรมดา

มันก็ว่างอยู่แล้วเพราะมันชำระล้างสิ่งที่ยาบๆ ออกมา มันก็ว่างของมันในตัวของมันอยู่แล้ว แต่ถ้าเวลาเข้าไปเจอกิเลสที่ละเอียด กิเลสบอก “ฉันเป็นธรรมดา” ก็ไปเชื่อมัน ถ้าเรามีสติมีปัญญาจับ มีสติมีปัญญาจับนะ เวทนาอย่างหยาบ เวทนาอย่างกลาง เวทนาอย่างละเอียด ความลุ่มหลง ความเข้าใจผิด ความที่เป็นสัญญาอารมณ์มันมีอยู่ สิ่งที่มีอยู่ ถ้ามันจับต้องได้ คุณิ ความคิดหยาบๆ มันก็มี ความคิดอย่างละเอียดมันก็มี ความคิดที่มันอ้อยสร้อยก็มี ถ้าจับความคิดอ้อยสร้อยขึ้นมาจับมันได้ นี่ขุดค้ำหามัน ถ้าจับมันได้ ความอ้อยสร้อย มันอ้อยสร้อยเพราะอะไร อ้อยสร้อยเพราะมันหลอกเราได้ อ้อยสร้อยเพราะมันเห็นเราอยู่ในอำนาจของมัน

แต่ถ้าเราไม่เชื่อ เรามีสติมีปัญญา เราจับมัน เราขุดค้ำหามัน พอจับหามัน เห็นไหม มันคืน พอมันคืนขึ้นมา มันไม่อ้อยสร้อยแล้วละ มันฟาดวงฟาดงาไล่เลย พอฟาดวงฟาดงาไล่ นี่ไง ขุดค้ำหากิเลส การขุดค้ำหามันเป็นเรื่องยากมากนะ คนที่ภาวนา มา เวลาภาวนาขึ้นไป เขาบอกว่า “มรรค ๔ ผล ๔ พิจารณากายซ้าแล้วซ้าเล่ามันก็สิ้นสุดออกไป”...มันเป็นจินตนาการนะ จินตนาการ พิจารณากายปล่อยวางหนหนึ่งก็เป็น โสคาบัน พิจารณากายหนที่สองก็เป็น สกิทากามิ พิจารณากายหนที่สามก็เป็น อนาคามิ พิจารณากายหนที่สี่ก็เป็น พระอรหันต์เลย

แล้วเวลาเรากำเนิดพุทธะมา เราเห็นกายมา เราพิจารณาซ้าแล้วซ้าเล่าขนาดไหน ถ้าไม่ซ้าแล้วซ้าเล่าละ กิเลสมันพลิกแพลง มันหลอกหลวง การกระทำเราก็ได้ผ่านมาแล้ว เราซ้าขนาดไหน มันถึงได้ขาด กว่ามันจะขาด ทำแล้วทำเล่าๆ แยกแยะแล้วแยกแยะอีก เพราะอะไร เพราะต้องให้มันสมคูลของมัน พอสมคูลของมัน มรรคสามัคคี ถึงสมคูลของมันแล้วมันต้องสามัคคี ลัจธรรม มันเป็นแบบนั้น ธรรมก็คือธรรม กิเลสก็คือกิเลส แต่เราทำด้วยกิเลส เราก็คิดของเราไป

สิ่งที่พอเป็นธรรมขึ้นมา ถ้าซ้าแล้วซ้าเล่าถึงที่สุด สมคูลของมัน มันก็ขาด พอขาดแล้วมันก็เป็นความจริง มันก็เป็นพยานกับใจอยู่แล้วไง แต่เวลาเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว เวลาไปปฏิบัติ เวลามันละเอียดขึ้นไปๆ ไปเจอข้างบน ไปเจอสิ่งที่กายอันละเอียด

พอกายอันละเอียด พอจับขึ้นมาพิจารณา มันจะปล่อยวางครึ่งหนึ่ง ปล่อยวางครึ่งหนึ่งก็เป็น โสดาบัน อันนี้มันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องการปฏิบัติกันโดยโลก มันไม่มีกำเนิดพุทธะเพราะมันปฏิเสธพุทธะ ปฏิเสธการทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าปฏิเสธพุทธะ มันก็เป็น โลก เป็นโลกก็เป็นกิเลส กิเลสมันก็เอากิเลสมาหลอก พอกิเลสมาหลอก พอพิจารณาเสร็จแล้วก็ เทียบเคียงกับทางทฤษฎี เทียบเคียงกับทางวิชาการ “อ้าว! ก็พิจารณาแล้วมันก็ปล่อยแล้ว อ้าว! ปล่อยแล้วก็ เป็น โสดาบันสิ พิจารณาครั้งที่สองปล่อยแล้วก็ เป็น สกิทาคามีสิ” เป็น ใครบอกเป็นละ ใครบอกเป็น

ลุ่มหลงเพราะไม่กำเนิดพุทธะ ไม่มีชีวิต ปฏิบัติแบบไม่มีชีวิตจิตใจตามความเป็นจริง ปฏิบัติแบบขอนไม้ ปฏิบัติแบบเด็กใจแตก เด็กที่มันเรียกร้องเอาแต่ผล เด็กที่เรียกร้องเอา ผลประโยชน์จากพ่อจากแม่ พยายามจะเรียกร้องเอาผลประโยชน์จากพ่อจากแม่ รีดเอาความดี ความชอบจากพ่อจากแม่ แต่มันทำอะไรไม่เป็น ไม่มีความจริงขึ้นมาเลย แต่ถ้าเป็นเด็กที่ดี เขาช่วย พ่อช่วยแม่ เขาดูแลพ่อแม่ เพราะเขาเกิดมาจากพ่อจากแม่ เขาดูแลพ่อแม่เพราะเขาซึ่งบุญคุณของ พ่อแม่ แล้วเขาทำขึ้นมา เขาก็เติบโตขึ้นมาเป็นพ่อคนแม่คนเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราปฏิบัติตามความเป็นจริง กำเนิดพุทธะ ให้อจริงขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ตามความเป็นจริง เราก็ปฏิบัติตามความเป็นจริง ขึ้นมา มันเป็นเรื่องจริงขึ้นมา ถ้าจริงขึ้นมา มันก็เป็นปัจเจกัตถ์ มันก็เป็นสันติภูมิโลก ปฏิบัติขึ้นไป เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

พอละเอียดขึ้นไปๆ พอจับต้องของมันได้ ขุดคุ้ยหามันเจอ พอหามันเจอ เราจับ กำลังมันพอ ถ้ากำลังพอ เริ่มจะจับได้ มันจะเป็นมหาสติ มหาปัญญา สิ่งที่เป็นมหาสติเพราะจิตมันละเอียด ความสิ่งที่ว่าเราพิจารณาโดยสติโดยสัมปชัญญะของเรา พิจารณาของเราเป็น โสดาปัตติมรรค พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าขึ้นไปมันปล่อย ถึงเวลามันขาดขึ้นไป สติเราละเอียดขึ้น ถ้ามันทำความสงบของใจเข้ามา พุทธะเราให้ชัดเจนขึ้น มันจับได้กายขึ้นมา พิจารณาต่อไป พิจารณาแยกแยะเข้าไป

ถึงที่สุดแล้วมันขาด มันขาด เห็นไหม ถ้ามันขาด สิ่งนี้มันละเอียดลึกซึ้ง แล้วลึกซึ้ง ถ้าจะทำต่อไป ต้องฝึกหัด

ใครปฏิบัติเข้าไป ถ้าจิตมีกำลัง กำเนิดพุทธะที่ชัดเจนขึ้นมา มันจะเห็นว่ามหาสติเป็นอย่างใด คนที่ภาวนามาเขาจะรู้จักสติ มหาสติ สติ สติสัมปชัญญะ สติที่ดี สติที่เป็นมรรค สัมมาสติที่พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้วเวลาพิจารณาขึ้นมา มันชำระล้างกิเลสอย่างหยาบๆ ขึ้นไป แล้วกิเลสอย่างละเอียด สติปัญญาอย่างนี้จะใช้ได้ไหม ถ้าสติปัญญาอย่างนี้มันจะจับต้องกิเลสได้ไหม ถ้าสติปัญญาอย่างนี้เข้าไปหากิเลส กิเลสมันก็พลิกแพลงเอาว่ามันเป็นธรรม มันก็หลอกหลวงเรามา ก็เชื่อมันไป แต่ถ้าเป็นมหาสติขึ้นมา เราฝึกหัดขึ้นมา กำเนิดพุทธะจนชัดเจนขึ้นมา จนมันเป็นมหาสติขึ้นมา พอเป็นมหาสติ มหาสติมันจับขึ้นมา ใจสิ่งที่พูดมานี้มันหลอกหลวง สิ่งทีพูดมานี้พูดมาด้วยกิเลส ถ้าพูดมาด้วยกิเลสอย่างนี้มันจะเอาความจริงมาจากไหน

ถ้าใช้มหาสติ มหาปัญญาด้วยความชัดเจนเข้าไป แล้วถ้าจับต้องได้ น้อมไป จับต้องได้ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม มันจะเป็นอสุภะแล้วนะ ถ้าเป็นอสุภะขึ้นมา มันพิจารณาไป มันจะเยี่ยมไหลเข้ามาในใจแล้วนะ ใจ นี้กามฉันทะ

เราว่ากามฉันทะมันเป็นเรื่องของกาเมศพกาเมฯ ใจ แต่เราไม่เห็นหรือว่ากามฉันทะมันจะเกิดจากปฏิฆะ กามราคะ กามราคะเพราะมันพอใจในตัวมันเอง เห็นไหม ถ้าจิตมันพอใจในตัวมันเอง มันพอใจของมัน ความพอใจมันจะเกี่ยวเนื่องออกไปจากข้างนอก พิจารณาเข้าไป พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าโดยมหาสติ มหาปัญญา ด้วยมหาสติ มหาปัญญา มันพิจารณาซ้ำๆ ไป ละเอียดขึ้นไป ถ้าละเอียด เพราะอะไร เพราะมันเป็นมหาสติ มหาปัญญา แล้วทำของเรา ฉะนั้น เวลาปฏิบัติอย่างนี้แล้วมันจะอยู่กับใครไม่ได้แล้ว มันจะเริ่มหาที่หลบที่ซ่อน มันจะภาวนาคอเนื่อง มันไม่มีเวลาหรือก มันไม่มีเวลาจะเหลียวหน้ามองใครเลย ฉะนั้น คนที่ภาวนาอีกระดับละเอียดขึ้นมา เขาภาวนาของเขาด้วยความจริงจังของเขา ด้วยความชัดเจนของเขา เขาจะไม่ตื่นเต้นกับอะไรเลย เขาจะไม่ตื่นเต้น เขาจะไม่วอกแวกวอแวกับสิ่งใด เพราะอะไร เพราะสิ่งที่เกิดกับใจนี้มันเป็นปัจจัยตั้งมันเป็นการเผชิญหน้ากับความจริง

สิ่งที่เขาพูดกันมามันเป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นอารมณ์โลก มันเป็นโลกธรรม ๘ สิ่งที่สรรเสริญนินทาจากโลกมันไร้สาระ สิ่งนั้นใครๆ ก็ประสบได้ สิ่งนั้นทุกๆ คนก็เห็นได้ สิ่งนั้นใครๆ ก็อยู่ในวังวนของมัน แต่สิ่งที่ใจที่มันพัฒนาขึ้นมา ใจที่มันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่มันเป็นจริงขึ้นมา ใครทำได้ มันไม่มีใครทำสิ่งนี้ได้

แล้วสิ่งที่ทำได้ขึ้นมามันเป็นความจริงในใจ ถ้าความจริงในใจ ระหว่างกิเลสกับธรรมมันต่อสู้กัน คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติธรรมขึ้นมา เวลากิเลสต่อสู้กัน เวลาพญามาร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพ้นจากกิเลสไป พญามารเอาเสนามาร เหล่าหมู่มารมาพยายามมาทำลายบัลลังก์ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในใจของเรามันเป็นขึ้นมา มันมีความเพียรขึ้นมา มันเป็นปัจจัยตัดตั้ง มันเป็นระหว่างกิเลสกับธรรมต่อสู้กันในหัวใจของเรา เราจะไปฟังสิ่งใด แม้แต่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็หาที่สงบสงัดอยู่แล้ว แล้วเวลาปฏิบัติธรรมจริงขึ้นมา ธรรมมันเกิดในใจขึ้นมาแล้ว เราจะไปห่วงไหวกับสิ่งใด มันไม่เคยห่วงไหวกับสิ่งใด เพราะสิ่งที่เป็นธรรมเกิดขึ้นมาในหัวใจนี้มันประจักษ์กับใจ พอประจักษ์กับใจ มีการกระทำขึ้นมา ระหว่างธรรมกับกิเลสมันต่อสู้กัน พิจารณาซ้ำๆ มันละเอียดเข้ามาๆ

จากที่ว่ามันเป็นงาน คุณติ เรามีกงานที่ไหน เราก็จะทำงานนั้นขึ้นมา เอกสารต่างๆ ให้เป็นงานขึ้นมา แต่เวลามันละเอียดขึ้นมา มันจะเข้าไปสู่เนื้อแท้ มันละเอียดเข้ามา พิจารณาซ้ำ พิจารณาภายนอกไหน มันแยกแยะขนาดไหน มันละเอียดเข้ามา มันไวขึ้น พิจารณาภายนอกแล้ว พิจารณาภายใน ภายนอก มันจะเกิดขึ้นมาจากภายใน มันจะละเอียดเข้าไปสู่ใจ พอเข้าไปสู่ใจ พิจารณา มันก็ปล่อยวาง มันมีเล่ห์มีกลของมัน เพราะอะไร เพราะมันเป็นพ่อ เป็นระดับพ่อของกิเลสแล้ว มันมีเล่ห์เหลี่ยมของมัน มันมีความพลิกแพลงของมัน พลิกแพลงละเอียดลึกซึ้งนัก

ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนมันกลืนเข้ามาสู่ใจนะ พอเข้ามาสู่ใจ มันทำลายตัวมันเอง กรีน! ในใจของตัวเองนะ มันปล่อยวางหมด พิจารณาซ้ำๆ เข้าไป สิ่งที่เหลือเป็นเศษส่วน มันทำลายออกหมด ทำลายด้วยอะไร ด้วยมหาสติ มหาปัญญา ถ้ามีมหาสติ มหาปัญญาทำลายถึงที่สุดนะ จิตมันว่างหมดเลย

หาอะไรไม่เจอหรอก กำเนิดพุทธะ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

หลวงตาท่านไปอยู่ที่เมืองจันทน์ ตอนนั้นมีบุคคลคนหนึ่งเขาภวานาของเขาดีมาก พอเขาภวานาดีมาก เขากำหนดจิตรู้หมดว่าจิตของใครสว่างใส จิตใครเศร้าหมองขนาดไหน อาจารย์สิงห์ทองบอกให้ดูจิตให้ดีๆ

เวลาเขาดูจิตเขาบอกว่า จิตของอาจารย์สิงห์ทองสว่างใสเหมือนกัน แต่ยังมีเศร้าหมอง มีสิ่งใดตกค้างอยู่ในใจ แต่จิตของหลวงตา จิตของพระมหาบัวไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจ สว่างใสสว่างจนครอบโลกธาตุ นี่จิตเดิมแท้ๆ นี่ไง ถ้าจิตเดิมแท้

แล้วผู้เฒ่าท่านปฏิบัติดีมาก หลวงตาท่านบอกผู้เฒ่าว่า เวลาท่านเป็นลูกศิษย์หลวงตา มากราบหลวงตานะ แล้วบอกว่า ผมมาพบหลวงตาช้าเกินไป ผมแก่เฒ่าแล้ว ถ้าผมหนุ่มๆ อยู่ นะ ผมจะบวชตามหลวงตาไป แต่นี่เพราะผมแก่เฒ่า

ขนาดคนแก่เฒ่าเขาปฏิบัติของเขา ใจเขายังกำหนดจิตของคนได้ ใจของเขา กำเนิดพุทธะของเขายังสว่างใส กำหนดดูความสว่างใสของจิตดวงอื่นๆ ได้ แต่เขาก็ยังน้อยเนื้อต่ำใจว่ามาพบหลวงตาต่อเมื่อผู้เฒ่าแล้ว

หลวงตาท่านบอกว่า มันจะเฒ่ามันจะแก่ไปไหนละ เฒ่าแก่มันก็อายุเท่านั้น แต่ถ้ามีความมูมานะ มีการกระทำขึ้นมา มันก็เป็นความจริงของเราขึ้นมาเหมือนกัน

ถ้าความจริงขึ้นมา ขณะที่ว่ากำเนิดพุทธะถ้ามันสว่างใส มันส่องใสขนาดไหน มันส่องใส คูลิ ชาวมุเซอเขาหาพุทธะๆ จนเขาเจอ เขาเจอของเขา เขาเห็นพุทธะของเขา เขากำหนดดูใจของหลวงปู่มัน โอ๊ย! มันสว่างใส พุทธะมันไม่หาย พุทธะมันไม่หาย พุทธะมันมีของมันอยู่แล้ว พุทธะของเราต่างหากหาย นี่อุตส่าห์หามาเจอๆ หามาเจอแล้ว นี่เขาทำสิ่งที่ไม่ควร เขาเอาสิ่งที่เขารู้ เขาเห็น เอาสิ่งที่เป็นพลังงานของเขาส่งออกไป

แต่เวลาผู้เฒ่า ผู้เฒ่าที่อยู่กับหลวงตา เขากำหนดของเขา เขาพุทธโธของเขา เขากำเนิดพุทธะของเขา พุทธะของเขา เขาดู เขาส่องไป เขาดูพุทธะของหลวงตา ดูพุทธะของอาจารย์สิงห์ทอง

เปรียบเทียบได้เลย เห็นไหม จิตเดิมแท้ๆ นี่ไง ของหลวงตามันข้ามพ้นไป ไม่ใช่จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้คือภาวะ จิตเดิมแท้คือภพ ถ้าละเอียดอ่อนเข้ามา มันจะเข้าไปสู่พุทธะอันนั้นได้อย่างไร

สิ่งที่เป็นพุทธะๆ พุทธะภายนอกอย่างหนึ่งนะ พุทธะที่พุทธะอย่างหยาบๆ แล้วพุทธะอันละเอียดนะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไง จิตเดิมแท้ที่ส่องใส นี่อวิชชาทั้งนั้นนะ ถ้าจิตเดิมแท้ที่ส่องใส ถ้าทำลายพุทธะอย่างไร เจอพุทธะที่ไหนก็ต้องทำลายพุทธะที่นั่น ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วมันเบิกบานอะไรละ มันเบิกบานมันก็ยังมีผู้บังคับบัญชามันอยู่ละ ถ้ามันเบิกบานมันก็เบิกบานเพราะมันมีธรรมชาติของมัน แล้วมันทำอะไรละ

ถ้าทำอะไร ถ้าพิจารณา ถ้าเป็นสติอัตโนมัติ นี่ไง ถ้าเป็นอรหัตตมรรคขึ้นมา มันจะย้อนกลับเข้าไปจับภาวะ จับตัวภพอันนั้น จับตัวภพคือจับจิตเดิมแท้ไง ถ้าจิตเดิมแท้พิจารณาขึ้นไป ถ้ามันกลืนกินเข้าไป ทำลายจิตเดิมแท้ขึ้นมาไง ถ้าทำลายจิตเดิมแท้ อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ จิตนี้สิ้นอาสวะไป อาสเวหิ อาสวะในจิตนั้น ทำลายอาสวะในจิตดวงนั้นวิมุตติไป วิมุตติไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดวันนี้ที่สวนลุมพินี ประกาศว่า “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมและวินัยไว้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานนะ “อาณนฺท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา แม้แต่ชีวิตของตถาคตก็ต้องสิ้นในคืนนี้”

แม้แต่สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสิ้นในคืนนี้ สิ้นอะไร ในเมื่อตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็เลสมันสิ้นไปแล้ว สอุปาทิเสสนิพพานไง ก็เลสมันสิ้นไปแล้ว

“ในบุญกุศลในพระพุทธศาสนา มันจะมีบุญกุศลใหญ่อยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน อีกคราวหนึ่งเราฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งขันธนิพพาน”

ภราท หเว ปญฺจกฺขนฺธา ขั้นนี้เป็นภาระๆ เวลามันชำระกิเลสไปแล้วมันจะมีอะไรตกค้างในใจ ถ้าไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจ สิ่งนั้นกิเลสมันหลอกไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดจะมาลวงกับความสิ้นกิเลสได้ สิ้นกิเลสคือนิพพาน

นิพพานมันคืออะไร นิพพานมันเป็นจิตเดิมแท้หรือ นิพพานเป็นพุทธะหรือ มันเป็นสิ่งใด
มันไม่มีสิ่งใดเลย เห็นไหม ไม่มีสิ่งใดเลย แต่มี มีสัจจะความจริง มีความจริงในความจริง
อันนั้น มีธรรมชาติในพระพุทธศาสนาของเรา

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้
ปรินิพพาน ถึงจะมีกำเนิดพุทธะ กำเนิดพุทธะเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้สอน
สอนให้กำหนดพุทโธๆ พุทธานุสติ แล้วพุทธะนี้เอามาสร้างประโยชน์ พุทธะนี้ทำสิ่งที่ควร ไม่ใช่
เอาพุทธะนี้ไปทำสิ่งที่ไม่ควร ถ้ามีพุทธะขึ้นมาจริงนะ

ถ้าคนที่ไม่ใช่พุทธะ ไม่มีสิ่งใดเลย เขาไม่ได้ทำอะไรเลย เขาอยู่กับความเห็นของเขา เขาอยู่กับความหลงผิดของเขา
เพราะมันเป็นเรื่องโลกๆ การใช้ตรรกะ การใช้ความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นมันก็เป็นโลกีย์ปัญญา เป็นเรื่องโลกๆ เพราะเขาไม่มี
กำเนิดพุทธะ เขาไม่มีจิตเดิมแท้ เขาไม่รู้จักจิตของเขา ถ้าไม่รู้จักจิตของเขา กิเลสมันอยู่ที่ไหน กิเลสมันอยู่ที่ไหน องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ หากิเลสๆ อดอาหาร อดเพราะคิดว่ากิเลสมันอยู่ที่เรา อดอาหารไปนะ แต่ความจริง
อดอาหารมันก็ตาย แต่กิเลสมันอยู่ที่ใจ นี่สลับถึง ๓ หนนะ เวลาฉันอาหารของนางสุชาดาแล้วมาภาวนา “เราฉันอาหารของนาง
สุชาดาแล้วเราถึงซึ่งกิเลสนิพพานเราฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งขั้นนิพพาน” เอวัง